

โครงการหยุดบูลลี่ด้วยสื่อพีซี

บทสรุป

โครงการหยุดบูลลี่ด้วยสื่อพีซี มีวัตถุประสงค์การดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เรื่องความถูกต้องทางการเมือง (Political Correctness) ที่สอดคล้องกับการสร้างผู้ใช้และผู้ผลิตสื่อที่รู้เท่าทัน เพื่อสร้างต้นแบบนักสื่อสารสร้างสรรค์ที่มีทักษะวิเคราะห์และประเมินเนื้อหาสื่อที่มีความถูกต้องทางการเมือง รวมถึงทักษะการผลิตสื่อออนไลน์ และเพื่อสร้างเครือข่ายผู้ใช้และผู้ผลิตสื่อออนไลน์ที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องความถูกต้องทางการเมือง โดยมีกิจกรรมตลอดทั้งโครงการคือการสังเคราะห์ความรู้ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการต้นแบบนักสื่อสารสร้างสรรค์ การประกวดผลงานสื่อออนไลน์ที่มีเนื้อหาถูกต้องทางการเมือง การพัฒนาสื่อดิจิทัลที่มีเนื้อหารู้เท่าทันสื่อและความถูกต้องทางการเมือง และกิจกรรมสร้าง Platform สำหรับการเชื่อมโยงผู้ใช้สื่อ ผู้สร้างสื่อ เนื้อหา และโครงสร้างทางสังคม ผลการดำเนินกิจกรรมพบว่า

การพัฒนาองค์ความรู้เรื่องความถูกต้องทางการเมืองที่สอดคล้องกับการสร้างผู้ใช้และผู้ผลิตสื่อที่รู้เท่าทัน ได้ข้อสรุปว่าความถูกต้องหรือไม่ถูกต้องทางการเมืองขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมและช่วงเวลาเป็นอย่างมาก ดังนั้นการจะหาข้อสรุปว่าสิ่งใดถูกต้องหรือไม่ถูกต้องทางการเมืองในสังคมหนึ่งๆ นั้นยากที่จะสิ้นสุด กล่าวคือ ต้องยอมรับว่าแนวคิดความถูกต้องทางการเมืองมีปัญหาในการใช้งาน และการใช้งานแนวคิดนั้นไม่มีสูตรสำเร็จที่เป็นหนึ่งเดียว ในทางหนึ่ง PC เป็นสิ่งที่สร้างภาระหน้าที่ให้กับสังคมให้ปฏิบัติตามวาระหนึ่งๆ ที่เกิดขึ้น แต่ในอีกทางหนึ่งสังคมก็ควรที่จะมีสิทธิเลือกจุดยืนของตน ดังนั้นข้อสรุปของการใช้แนวคิดความถูกต้องทางการเมืองจึงสามารถสรุปได้เพียงว่าสังคมควรพิจารณาความเหมาะสมบนพื้นฐานที่เคารพต่อมนุษยชาติ และสิทธิขั้นพื้นฐานในการแสดงออกให้เกิดความสมดุล และหากต้องการศึกษาความถูกต้องทางการเมืองแล้วควรพิจารณาถึงกลไกการทำงานของความถูกต้องทางการเมืองผ่านชั้นของภูเขาน้ำแข็งที่ได้จำแนกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับพฤติกรรมซึ่งเป็นชั้นส่วนยอดของภูเขาน้ำแข็งที่ปรากฏออกมาให้เห็นได้อย่างเด่นชัด 2) ระดับปฏิบัติการทางวาทกรรม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นส่วนบนสุดของ ฐานภูเขาน้ำแข็งที่อยู่ใต้น้ำและเป็นส่วนที่มีความเชื่อมโยงกับชั้นส่วนยอดของภูเขาน้ำแข็งที่ปรากฏบนน้ำ 3) ระดับ กลไกการผลิตซ้ำความแตกต่างทางสังคมซึ่งอยู่ตรงกลางของฐานรากภูเขาน้ำแข็ง และ 4) ระดับประดิษฐกรรมทาง สังคมของการสร้างความแตกต่าง (Social Production Of Difference) โดยองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาเบื้องต้น นั้นจะถูกทำให้พร้อมสำหรับการสื่อสารสาธารณะ (Simplify-Mass

communication) ในรูปแบบต่างๆ เช่น วิดีโอ คลิป infographic และยังคงถูกนำไปพัฒนาเป็นคู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการนักสื่อสารสร้างสรรค์ เรื่อง “หยุดเหยียด ไม่เกลียดกัน”

การอบรมเชิงปฏิบัติการนักสื่อสารสร้างสรรค์ ปีที่ 1 ตอน “#หยุดเหยียดไม่เกลียดกัน” ดำเนินกิจกรรมขึ้น เมื่อวันที่ 14 -16 พฤศจิกายน 2563 ณ โรงแรมโนโวเทลกรุงเทพ แพลทินัม ประตูน้ำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง เยาวชนนักสื่อสารสร้างสรรค์ที่มีทักษะวิเคราะห์และประเมินเนื้อหาสื่อที่มีความถูกต้องทางการเมือง รวมถึงทักษะการผลิตสื่อออนไลน์ และสร้างเครือข่ายผู้ใช้และผู้ผลิตสื่อออนไลน์ที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องความต้องการทางการเมือง โดยมีเป้าหมายดำเนินกิจกรรมกับเยาวชนอายุ 16-25 ปี จำนวน 60 คน โครงการได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของ โครงการ คือ 1) มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า 80% 2) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน ด้านเนื้อหาที่สะท้อนการรู้เท่าทันสื่อ และมีความถูกต้องทางการเมืองมากกว่าก่อนการเข้าร่วมอบรม 3) ผู้เข้าร่วม กิจกรรมมีระดับความพึงพอใจและแนวทางการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 80 ผลการ ดำเนินกิจกรรมประสบผลสำเร็จตามตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้น

การพัฒนาสื่อดิจิทัลที่มีเนื้อหารู้เท่าทันสื่อและความถูกต้องทางการเมือง โครงการสื่อสารประเด็นความ ถูกต้องทางการเมืองผ่านประเด็นความสวยงามที่สังคมกำหนดนิยามว่าสิ่งใดพึงปรารถนา สิ่งใดที่สังคมไม่ ปรารถนา หรือ Beauty standard เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นปรากฏการณ์ที่ถูกสร้างขึ้นมายาวนานฝังรากลึกและถูก ผลิตซ้ำอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นสังคมต้องรู้ (เท่าทัน) ว่า Beauty Standard เป็นปฏิบัติการทางวาทกรรมที่ถูกผลิตขึ้น เพื่อสร้างความแตกต่างขึ้นในสังคม และมีการหาประโยชน์ (Take advantage) จากความแตกต่างนี้ กล่าวคือ มีกลุ่ม หนึ่งได้รับ Privilege ได้รับโอกาสในการเข้าถึงทั้งทุนทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ในขณะที่อีกกลุ่มก็นำมาซึ่ง ปฏิบัติการทางด้านลบ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกปฏิบัติ การกีดกัน การบูลลี่ การเหยียด เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนถูก "สร้าง" และ "ผลิตซ้ำ" โดยสังคมทั้งสิ้น (Social Construction and Reproduction) สื่อดิจิทัลชั้นนี้ จึงตั้งคำถามถึงวาทกรรม “มงลง” ที่ในความหมายหนึ่งผูกติดอยู่กับมาตรฐานความงามอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยหวังว่าท้ายที่สุดแล้วสังคมจะ ตระหนักได้ถึง “คุณค่า” ความสวยงาม ในความหมายใหม่ แง่มุมใหม่ นั่นคือ ความสวยงามของความแตกต่าง หลากหลาย ความสวยงามของคุณค่าความเป็นมนุษย์

กิจกรรมสร้าง Platform สำหรับการเชื่อมโยงผู้ใช้สื่อ ผู้สร้างสื่อ เนื้อหา และโครงสร้างทางสังคมดำเนินการ ผ่านการจัดกิจกรรมเวทีสาธารณะเพื่อจัดแสดงผลงานนักสื่อสารสร้างสรรค์ ปี 1 ตอน “#หยุดเหยียดไม่เกลียดกัน” ณ วันจันทร์ ที่ 24 พฤษภาคม 2564 เวลา 17.00 -19.00 น. โดย

ได้ปรับลักษณะการดำเนินกิจกรรมในรูปแบบกึ่ง ออนไลน์ กล่าวคือ มีการจัดกิจกรรม On-site ณ สตูดิโอคุณแม่ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร และผ่านระบบ Online Live Streaming ผ่าน Facebook หยุดเหยียดไม่เกลียดกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานของเยาวชนนักสื่อสารสร้างสรรค์สู่สาธารณะ และเพื่อสร้างเครือข่ายผู้ใช้และผู้ผลิตสื่อออนไลน์ที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่อง การกลั่น แกล้งในโลกออนไลน์ (Cyberbullying) การรู้เท่าทันสื่อ ภายใต้แนวคิด “#หยุดเหยียดไม่เกลียดกัน” โดยกิจกรรมนี้ เป็นการขยายผลกระทบจากกลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการคือเยาวชนนักสื่อสารสร้างสรรค์ มาสู่การสร้างการรับรู้ และการเรียนรู้แก่บุคคลอื่นๆ ทั้งการเรียนรู้ของบุคคลใกล้ชิด เด็กเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ และกลุ่มผู้รับสื่อออนไลน์

ผลการดำเนินกิจกรรมทั้งหมดบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โครงการพบปัจจัย ภายในและภายนอก ทั้งที่ส่งผลเชิงบวกและเชิงลบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการหลายประการ อย่างไรก็ตามโครงการมีข้อเสนอ 2 ส่วน กล่าวคือในส่วนแรกเป็นข้อเสนอแนะด้านวิชาการที่สามารถศึกษาลงลึกในกระบวนการวิจัยอย่างจริงจังในเรื่อง ความถูกต้องทางการเมืองการกลั่นแกล้งในโลกออนไลน์ หรือการสื่อสารที่ไม่สร้างสรรค์ ไปจนถึงการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้ แนวคิดเรื่องความถูกต้องทางการเมืองในการแก้ไขปัญหาการสื่อสารที่ไม่ สร้างสรรค์ ส่วนต่อมาก็คือ ข้อเสนอเพื่อการขับเคลื่อนโครงการให้เกิดความต่อเนื่อง โครงการเห็นว่าสามารถพัฒนาชุด การเรียนรู้/หลักสูตรการเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องกับความถูกต้องทางการเมือง หรือการใช้กลยุทธ์การสื่อสาร ผ่านผู้มีอิทธิพล ทางความคิด (Influencer) ที่สามารถเข้าถึงและกระจายสาระที่โครงการต้องการ สื่อสารออกไปในวงกว้าง อันจะเป็น การแก้ไขปัญหาเรื่องการสื่อสารที่ไม่สร้างสรรค์ที่ต้นเหตุและ ยั่งยืน รวมทั้งเป็นการสร้างนิเวศสื่อที่ปลอดภัยและ สร้างสรรค์ ที่มุ่งสร้างให้เกิดความตระหนักรู้ถึง ความเชื่อมโยงระหว่างตนเองกับปัจจัยแวดล้อมในระบบสื่อสาร ไม่ว่าจะ เป็นผู้ใช้สื่อ ผู้สร้างสื่อ เนื้อหา และโครงสร้างทางสังคมวัฒนธรรม

คำสำคัญ: ความถูกต้องทางการเมือง การกลั่นแกล้งในโลกออนไลน์

Key Word: Political Correctness, Cyberbullying